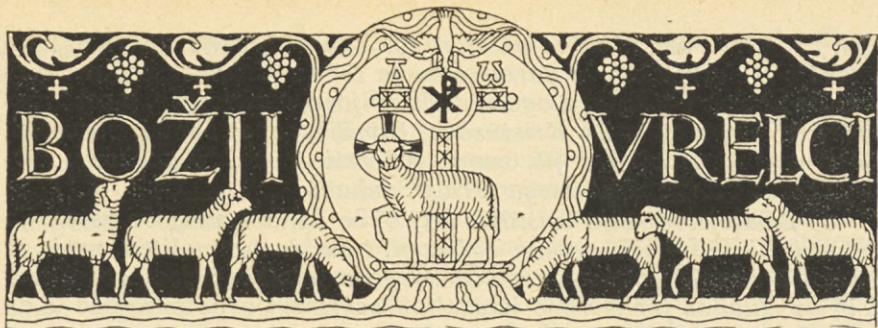

LETO III. LITURGIČNO GLASILO ŠT. 2

Dr. Rudolf Blüml:

Za liturgično obnovo

(Govor na škofijski sinodi v Celovcu.)

Posamezna področja liturgične obnove

I. SVETA DEJANJA

Sveta liturgična dejanja pomenijo skrivnostni, a vidni izraz nevidnega milostnega božjega delovanja; so dejanja sicer človeškega vršilca, bodi duhovnika-delivca, bodi vernika-prejemnika, toda za njimi se skriva božje dejstvovanje, torej so vidno znamenje nevidne milosti. V to skupino svetih dejanj štejemo: mašno daritev, zakramente in zakramentale, v nekem zmislu tudi še ljudske pobožnosti.

1. Sv. evharistična daritev

Osrednje liturgično dejanje, božje dejanje, ali »dejanje — actio« v prvenstvenem, najodličnejšem zmislu je presv. evharistična ali mašna daritev. V tihi molitvi 9. nedelje po binkošti se visoki pomen tega sv. dejanja takole izraža: »...kadarkoli se obhaja spomin tega daru (žrtve-hostije), se izvršuje delo našega odrešenja...« »Torej nič drugega kot ponavzočevanje ali posedanjevanje celokupnega božjega dela odrešenja, kakor ga je stara zaveza napovedala v podobah, kakor se je v Kristusu uresničilo in v novi zavezi razvilo. Od modrega izkoriščevanja in sodelovanja pri tem božjem delu odrešenja zavisi torej v prvi vrsti vse zveličanje, odrešenje in posvečenje. Iz tega spoznanja in vrednotenja pa z ozirom na mašno daritev za zdravo liturgično akcijo izhajajo sledeča splošna načela:

a) Sv. mašna daritev mora povsem zavestno znova postati življenjski vir celokupnega krščanskega življenja, tako posamezniku kot občestvu, ob daritvenem oltarju se mora kot ob svoji srčiki zbirati in graditi vse življenje farnega občestva.

b) Vernike je treba z neutrudnim poučevanjem in vodstvom znova vzgojiti in pritegniti za radostno zavestno soudejstvo-

vanje pri sv. daritvi ter jih tako narediti za žive ude-daritelje v darujočem in darovanem se telesu Kristusovem sv. cerkve. Le na tak način bo mogoče razkropljene, razkrojene, v sebi razdrobljene člane cerkvice Kristusove, župnije, zopet zbrati, posvetiti, občestveno povezati ter jih znova privedi k praksi krščanskemu življenjskemu vzoru: »biti enega srca in duha«.

c) Soudeještvo vanje vernikov naj bi se kolikor mogoče ustvarilo z modrim in življenja polnim načinom, tako da bo molitev, petje in vse dejstvovanje vernikov resnično odgovarjalo sv. dejanju ob oltarju in ga skladno ter izčrpno izražalo. Razmeram odgovarjajoča dejanska soudeležba in dejansko soudeještvo vanje vseh mora biti cilj liturgične vzgoje in vodstva, kajti vsi krščeni imajo pravico in dolžnost, da so v molitvi in daritvi živi člani moleče in darujoče cerkve.

Janez Orazem, kaplan:

Rast farne družine

Srečanje z Bogom

(Nadaljevanje)

Danes težko razumemo bolečino izraelskih žena, ki jim Bog ni dal otrok. Koliko gorja je v preprostih besedah sv. pisma, ko popisuje nesebično Ano, ki je »razlila svoje srce pred Gospodom in iz velike bolečine in žalosti molila«, da bi dobila otroka. (Prim. 1 Kr 1.)

Ko ga dobi, ga imenuje Samuel, od Boga izprošen, in zapoje prelepo hvalnico, polno veselja in hvaležnosti. Prav isto veselje je navdajalo Elizabeto, ko je začutila novo življenje pod srcem in se je v blaženi samoti radovala, ker se je nanjo ozrl Gospod in ji odvezal sramoto pri ljudeh (Lk 1, 25).

Pri vseh zdravih narodih velja blagoslov pri otrocih za posebno božjo naklonjenost; mož je ponosen na ženo, ki mu je rodila veliko otrok; nerodovitna žena je pa povsod zapostavljena. Sama čuti, da ji nekaj manjka, da je njeno življenje tako rekoč brez smisla — zares brezplodno. To je bridkost, ki jo tudi danes občuti ta ali ona dobra žena, ki jo je Bog prikrajšal za materinstvo, a posebno so to čutile izraelske žene, ker so z otroki izgubile tudi sladko upanje, da bodo vsaj v svojih potomcih dočakale Odrešenika.

Odprl se zemlja in rodi
Zveličarja!

Samuelova mati Ana kakor tudi Marijina teta Elizabeta sta lepi podobi vsega izraelskega ljudstva, da, vsega neodrešenega človeštva, ki je hrepenelo po življenju, za katerega je bilo radi Adamovega greha prikrajšano. Z usodnim grehom v raju je smrt legla v

človeško dušo. Življenje na zemlji nima več pravega smisla. Brezplodno in jalovo je, ker je zgrešilo zadnji cilj — večno življenje, ki je mogoče samo v Bogu, ki sam nima mej in konca. Zato je vsa zgodovina človeštva pred Kristusom en sam krik po novem življenju, ena sama pot Bogu naproti. Pri poganskih narodih je ta pot vijugasta in zblojena, ker jih je Bog »prepuštil njihovemu sprijenemu mišljenju« (Rimlj 1, 18—32), pri izvoljenih Izraelcih pa je sicer ravno začrtana, a vendar radi nepokorščine mnogokrat pretrgana. Vse ogromne daritve izraelskega ljudstva, kakor tudi strašne zablode poganstva, po svoje razodevajo velikanski napor človeštva, da bi se dvignilo k viru življenja — k Bogu. Toda vse to početje je bilo jalovo. Kakor nerodovitna žena, tako tudi človeštvo ni imelo v sebi moči, da bi v njem zaživelo novo življenje. Prav tako se je zgodilo s človeštvom. Bog se je ozrl nanj in mu poslal novo življenje: Sam božji Sin-Zveličar je prišel na svet, da bi ljudje imeli življenje in ga imeli v izobilju. Zato je Kristusovo rojstvo zares najgloblji mejnik in najveselejše dejstvo v zgodovini človeštva. Prav zato je pa tudi spomin Kristusovega rojstva — božič s spremljajočimi prazniki najbolj blaženi čas cerkvenega leta.

Raduje se zbor nebeščanov,
angeli pojo Bogú,
razodene se pastirjem
Pastir, stvarnik vsega rodu.

Toda ne bilo bi v skladu s polnostjo božjega življenja, če bi Kristusovo rojstvo ostalo samo zgodovinski dogodek, ki le s posledicami in spominom (psihološko in pedagoško) vpliva na nadaljnji potek zgodovine kakor drugi zgodovinski dogodki. Rojstvo božje — kakor tudi celotno odrešilno delo se je res izvršilo enkrat za vselej brez nas, toda zdaj se mora izvršiti tudi v nas. Božje življenje s Kristusovim rojstvom še ni prišlo v krvni obtok človeštva, kakor je nekdo nekoč zapisal, marveč je treba, da se v duši vsakega človeka posebej znova rodi. To je veseli dogodek sv. krsta. Pa tudi ta dogodek naj bi v življenju poedinega človeka ne bil samo enkratni dogodek, marveč naj se znova in znova oživlja; ne morda s ponavljanjem sv. krsta, marveč z drugimi pripomočki, ki se jih poslužuje vedno živi Kristus, da v duši globlje zaživi. To pa so med drugim tudi prazniki cerkvenega leta. Tako naj bi v svetem božičnem času ob spominu na božje rojstvo začutil vsak človek, kakor tudi vse človeštvo kot celota, blaženo srečo božje domačnosti. To bomo skušali doživeti tudi mi, dragi farani; vsak zase v iskrenosti.

nosti svojega srca, pa tudi vsa fara kot ena družina v vsej domačnosti skupnega praznovanja svetih dni.

Štirje adventni tedni so za nami; na svoji poti k Bogu smo prispeli do viška: z molitvijo smo zrahljali svoje duše, s sv. spovedjo, premagovanjem in pokoro smo se očistili plevela grehov in napak, s prebiranjem svetih zgodb smo pripravili primerno »ozračje«, tako da smo zdaj že vsi neučakani. Otroci že štejejo dneve, pastirci so izrezani, štalica sprašena ... Sveti večer je tu.

Sveti večer preživimo doma v tihoti domače družine. Bog sam tako hoče. Prišel bi lahko brez matere, izven družine na svet, a hotel je že s prvim korakom na zemljo posvetiti celico naravnega življenja — družino. Sveti večer je zato praznik božje domačnosti. Bog sam hoče biti z nami domač ta večer, zato je prav, da smo ta večer vsi doma. Če katerega ni, se bridko občuti; zato za božič vse hiti domov. Vasovanje opustimo, društvene dvorane zaprimo, le v mraku pojdimo v vaško cerkev, če je taka navada. Pri nas doma gredo in tam odmolijo rožni venec, pojo božične pesmi. Če boste šli tudi pri vas, preberite še Lukovo poročilo o svetonočnih dogodkih. (Če nimate še novega sv. pisma, si ga za božič gotovo kupite!) Ima pa sveti večer že v domači hiši dovolj svetih obredov: jaslice, kropljenje z blagoslovljeno vodo, kajenje, molitve, pesmi ..., da, še večerja je ponekod čisto določena. Prav! Naj tako ostane! — To, kar bo na tistem doživljala vsaka družina zase, pa naj doživi vsa naša farna družina v cerkvi. Najprej je skupna priprava, ki jo pa, žal, opravimo samo duhovniki, ker ne morejo vsi z nami peti latinskih psalmov. Premišlujte med tem svetonočne dogodke, molite veseli del rožnega venca! Kje drugje pa vam bodo morda duhovniki prečitali svetonočne evangelije, napravili primeren nagovor, nato pa z vami skupaj molili in peli. To bo še bolj primeren način, nato pa z vami skupaj molili in peli. To bo še bolj domača priprava. Polnočnica bo slovesna, peta latinska. To vam jo bo nekako odtujilo. Bolj iz srca bi vam prišla domača božična pesem, prepletena z mašnimi molitvami. Ponekod že imajo tako mašo; pravijo, da se počutijo res kot ena družina. Še več družinske zavesti pa vam mora prinesiti skupna sv. večerja — sv. obhajilo. — Poskrbite, da boste vsi lahko šli. Ta večer se mora vsak srečati z Jezusom; da se vam ne zgodi kot je zapisal pesnik Fr. Vodnik:

Umrl bom nocoj, ako ne srečam Jezusa.

O, sestre in bratje, pridite vsi, pridite vsi,
jokajmo, molimo, odpustimo si!

Saj ne živi, kdor nima v srcu Jezusa.

Po polnočnici pojdemo kakor nekdanj kristjani iz Betlehema v Jeruzalem tudi mi (na podružnico) k zorni sv. maši. Ob desetih pa bo zopet slovesna sv. maša. Ni zapovedano, a želja svete cerkve je, da smo pri vseh treh mašah na sveti dan. Ostali del svetega dneva pa ostanimo doma.

Sv. Ciprian o najsvetejši daritvi

(Nadaljevanje)

12, 1. Kako narobe in kako napak rabimo vodo mesto vina, ko je Gospod na ženitnini naredil iz vode vino! Tudi ta skrivnostni dogodek naj nas opominja in uči, da pri Gospodovi daritvi darujemo vino. Ker je pri Judih pošla duhovna milost, je pošlo tudi vino; zakaj vinograd Gospoda vojnih krdel je Izraelova hiša (Iz 5, 7). 2. Kristus pa je povedal in pokazal, da nastopi pogansko ljudstvo in da na mesto, ki so ga Judje zapravili, pridemo kasneje po veri mi; zato je naredil iz vode vino, torej pokazal, da se bodo ob ženitnini Kristusa in cerkve Judje umaknili, pač pa bodo prihitela in se zbrala poganska ljudstva. Da voda pomeni ljudstva, pravi božje pismo v Razodetju, rekoč: »Vode, ki si jih videl, kjer sedi ona hotnica, so ljudstva in množice in narodi poganov in jeziki« (Raz 17, 15). Vidimo, da skrivnostni kelih tudi to obsega.

13, 1. Ker nas je namreč Kristus vse nosil, ki je nosil tudi naše grehe, vidimo, da voda pomeni ljudstvo, vino pa znači Kristusovo kri. Kadar pa se v kelihu voda prilije vinu, se ljudstvo pridruži Kristusu in množica vernikov se zveže in spoji z njim, v katerega veruje. Vino in voda se v kelihu Gospodovem tako zmešata, spojita in združita, da se ta mešanica ne dá več razločiti. Zato cerkve, to je ljudstva, ki zvesto biva v cerkvi in stanovitno drži, kar veruje, ne more nič ločiti od Kristusa, da ljubezen ne bi bila zmeraj tesna in ostala nerazdružljiva. 3. Tako pa se pri posvetitvi Gospodovega keliha ne more darovati sama voda kakor tudi ne samo vino. Kajti če bi kdo daroval samo vino, bi postala pričujoča Kristusova kri brez nas. Če pa je voda sama, bi bilo ljudstvo brez Kristusa. Ko pa se oboje zmeša in drugo z drugim zlije in zveže in združi, se izvrši duhovna in nebeška skrivnost. 3. Gospodov kelih tedaj ni voda sama ali samo vino, če se ne zmešata, kakor tudi Gospodovo telo ne more biti sama moka ali sama voda, če se oboje ne zedini in spoji in sprime v tesno vez enega kruha. 5. Zakrament sam kaže, da je naše ljudstvo zedinjeno. Kakor je iz mnogih zrn, skupaj zbranih in zmletih in zmešanih, en kruh, tako vidimo, da smo v Kristusu, ki je nebeški kruh, eno telo, s katerim boji zvezana in zedinjena množica nas vseh.

14, 1. Ni torej vzroka, predragi brat, da bi se kdo hotel ravnati po navadi nekaterih, ki so nekdaž menili, naj se v Gospodovem kelihu daruje sama voda. Vprašati je treba, po kom so se oni ravnali. Zakaj če se nam je pri daritvi, ki jo je Kristus daroval, ravnati samo po Kristusu, moramo seveda poslušati in delati, kar je Kristus storil in kar je delati zapovedal. Sam je v evangeliju dejal: »Ako storite, kar vam jaz zapovedujem, vas več ne imenujem služabnike, ampak prijatelje« (Jan 15, 14. 15). In da je treba samo Kristusa poslušati, je tudi Oče z nebes spričal, rekoč: »Ta je moj ljubljeni Sin, nad katerim imam veselje, njega poslušajte« (Mt 17, 5). 2. Če pa je torej treba samo Kristusa poslušati, se ne ozirajmo na to, kaj je kdo pred nami mislil in delal, ampak kaj je prvi storil Kristus, ki je pred vsemi. Zakaj ne smemo ravnati po človeških razvadah, marveč po božji resnici, ker po preroku Izaiju govori Bog in pravi: »Zastonj pa me časte in učé človeške postave in nauke« (Iz 29, 13); in Gospod ponavlja isto v evangeliju, rekoč: »Zametate božjo zapoved, da ohranjate svoje izročilo« (Mk 7, 9). Tudi drugje pravi: »Kdor bo torej kršil katero teh najmanjših zapovedi in bo tako ljudi učil, bo najmanjši v nebeškem kraljestvu« (Mt 5, 19). 3. Če torej ni dovoljeno kršiti niti najmanjšo izmed Gospodovih zapovedi, koliko manj se smejo tako velike, tehtne, take, ki zadevajo skrivnost Gospodovega trpljenja in našega odrešenja, kršiti ali po človeškem izročilu

Rodila je Porodnica Kralja, ki mu je ime Večni. (Hvalnice na božič.)

spreminjati v nekaj, česar Bog ni postavil. 4. Zakaj če je Kristus Jezus, naš Gospod in Bog, veliki duhovnik Boga Očeta in je prvi Očetu daroval samega sebe za dar in zapovedal, naj se to v njegov spomin dela, potem je tisti duhovnik res Kristusov namestnik, ki dela, kar je Kristus storil, in tedaj daruje v cerkvi Očetu pravo in popolno daritev, če se za daritev tako pripravi², kakor vidi, da je Kristus daroval.

15, 1. Sicer pa se vsi zakoni vere in resnice izprevržejo, če se zvesto ne spolni, kar je Bog zapovedal. Nemara pa se kdo pri jutranji daritvi boji, da bo radi duha po vinu dišal po Kristusovi krvi³. Tako se torej v času preganjanja začen bratje obračati od Kristusovega trpljenja⁴, ko se pri daritvi začno sramovati njegove resnične krvi. 2. Gospod pa je v evangeliju dejal: »Kdor se bo mene sramoval, se ga bo tudi Sin človekov sramoval« (Mk 8, 38). Tudi apostol pravi: »Če bi ljudem hotel ugajati, bi ne bil Kristusov služabnik« (Gal 1, 10). Kako pa bomo zaradi Kristusa prelivali kri, če nas je sram piti Kristusovo kri?

16, 1. Nemara se kdo tolaži z mislijo, češ, četudi se zjutraj očito daruje samo voda, vendar darujemo namešani kelih, ko se snidemo k večerji? Toda ko večerjamo, ne moremo k svoji večerji povabiti ljudstva, da bi vpričo vseh bratov obhajali pravo skrivnost.

2. »Toda Gospod je daroval namešani kelih ne zjutraj ampak po večerji.«⁵ — Moramo torej Gospodovo daritev⁶ opravljati šele po večerji, da bomo pri Gospodovi daritvi darovali namešani kelih? Kristus je moral darovati na večer, da bi že ura daritve kazala zaton in večer sveta, kakor je v Eksodu pisano: »In zakolje naj ga vsa množica Izraelovih otrok na večer« (Eks 12, 6); in zopet v psalmih: »Vzdigovanje mojih rok bodi večerna daritev« (Ps 140, 2). Mi pa zjutraj obhajamo Gospodovo vstajenje.

17, 1. Ker pa se pri sleherni daritvi spominjamo njegovega trpljenja, — trpljenje Gospodovo je namreč daritev, ki jo darujemo, — ne smemo delati ničesar drugega, nego kar je on storil. Pismo namreč pravi, da delajmo, kar je storil Gospod sam, kolikorkrat darujemo kelih v spomin Gospoda in njegovega trpljenja. 2. Če kdo med našimi predniki, predragi brat, bodisi iz nevednosti bodisi iz preproščine ni spolnjeval in držal tega, kar nas je Gospod z besedo in zgledom učil, je njegova briga; njegovi preproščini se more priznati odpuščanje po Gospodovem usmiljenju. Nam pa ne bo mogoče odpustiti, ker smo zdaj od Gospoda posvarjeni in poučeni, da darujemo Gospodov kelih z vinom namešan, kakor ga je Gospod daroval. O tem pišem tudi pismo svojim tovarišem, da se bo povsod spolnjevala evangeljska postava in Gospodovo naročilo in se ne bo puščalo vnemar, kar je Kristus učil in storil.

18, 1. Kdor bi še nadalje to preziral in v prejšnji zmoti vztrajal, bi ga zadela huda graja Gospodova, ki v psalmu očita in pravi: »Zakaj ti oznanjaš moje pravice in jemlješ mojo zavezo v svoja usta? Saj sovražiš moje svarjenje in zametuješ mojo besedo. Ko si videl tatu, si tekel z njim in med prešušniki si imel svoj delež« (Ps 49, 16—18). Zakaj oznanjati Gospodove pravice in zavezo, pa ne delati, kar je storil Gospod, mar ni isto kakor zametavati njegove besede in Gospodovo postavo zaničevati in grešiti s tatvino in prešuštvom, ne zemeljskim, marveč duhovnim, če kdo iz evangelija krade resnične Gospodove besede in pači in skruni božje zapovedi? 2. Tako je pisano pri Jeremiju: »Kaj ima slama pri pšenici? Zaradi tega, glejte, pojdem nad preroke,

² T. j., da vlije v kelih vina in vode, ne samo vode.

³ Ciprian meni, da bi se kdo utegnil bati, da bi ga duh po vinu, ki ga zjutraj pri obhajilu zaužije, izdal, da je kristjan, če bi n. pr. vračajoč se zgodaj zjutraj od daritve srečal poganškega znanca in se z njim menil. Tak strah bi utegnil komu navdahniti misel, da se pri sveti daritvi in obhajilu rabi voda brez vina.

⁴ Besede dopuščajo dvojno razlago: »začno se obračati od trpljenja za Kristusa«, ali pa »začno se obračati od obhajila«, ki se prejema v spomin na Kristusovo smrt (prim. zgoraj 10, 1). Druga razlaga se mi zdi verjetnejša. Prim. spodaj 17, 1: »Trpljenje Gospodovo je daritev, ki jo darujemo.«

⁵ Nov ugovor onih, ki so pri daritvi zjutraj rabili samo vodo.

⁶ Gospodovo daritev imenuje Ciprian »dominicum« (substantivno, nastalo iz dominicum sacrificium; tako že Tertullianus). Že zgodaj, vsaj konec 1. stoletja so začeli evharistično daritev obhajati zjutraj.

pravi Gospod, ki moje besede drug drugemu kradejo in zapeljujejo svoje ljudstvo s svojimi lažmi in svojimi zmotami« (Jer 23, 28. 30. 32). Prav tako pri istem na drugem mestu: »In prešuštovala je s kamenjem in lesom in pri vsem tem se ni k meni vrnila« (Jer 3, 9. 10). Da ta tatvina in to prešušto in pade tudi na nas, bodimo oprezní in skrbni ter s spoštljivim strahom spolnjujmo (Gospodove zapovedi)!

3. Zakaj če smo božji in Kristusovi duhovniki, ga ne najdem, za komer bi morali zvesteje hoditi nego za Bogom in Kristusom, zlasti ko sam v evangeliju pravi: »Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan 8, 12). Da torej ne bomo hodili v temi, moramo hoditi za Kristusom in spolnjevati njegove zapovedi, ker je tudi sam na drugem mestu dejal, ko je razposlal apostole: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse in kršćujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega duha in učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal« (Mt 28, 18—20).

4. Če hočemo torej v Kristusovi luči hoditi, ne odstopimo od njegovih zapovedi in opominov in ga zahvalimo, da nas za naprej pouči, kako naj ravnamo, hkrati pa nam za nazaj odpusti, kar smo iz preproščine napak delali. In ker se že bliža njegov drugi prihod⁷, zato njegova dobrotljiva in obilna milost bolj in bolj razveseljuje naša srca z lučjo resnice.

19. Z našo bogovdanostjo, predragi brat, in našo bogaboječnostjo, pa tudi z dostojanstvom in dolžnostmi naše škofovske službe se ujema, da se držimo pravega Gospodovega izročila, ko mešamo in darujemo Gospodov kelih, in da po Gospodovem opominu popravimo, v čemer so se nekateri pred nami zmotili. Ko pride v svoji slavi in v nebeškem veličastvu, naj najde, da držimo, k čemur nas je opominjal, spolnjujemo, kar je učil, delamo, kar je storil.

Želim, predragi brat, da se ti zmeraj dobro godi.

Vida Taufer:

Božična

Razklenil se je lok sinjin;
do revnih jasic blesk prši.
Obhaja sveti se spomin:
nanovo Kristus se rodi.

Za nas prihaja iz nebes,
človeško lice ga krasi.
Postavljena je močna vez:
nebo na zemlji se blešči.

In kot некоč nam božji soj
v svetišča mračnih duš žari,
prinaša spravo in pokoj,
bridkost življenja nam sladi.

Anton Karo:

Občestvo prerojenih

Mi vsi, ki verujemo, da je Bog ustvaril narode ozdravljive, tudi z neomajnim krščanskim optimizmom zaupamo, da bo še prišlo некоč na našo zemljo kraljestvo Kristusa Kralja. Ali z mirnim razvojem, ali pa šele po strahotnem razdejanju, tega ne vemo. Robert Mäder piše: »Ko bodo barbari dvajsetega stoletja, barbari s cilindrom na glavi in bombo v rokah, opustošili obličje zemlje, potem se bodo morali zopet pojaviti na pozorišču kakor po opustošenju preseljevanja narodov kot graditelji lepše bodočnosti — redovniki.«

Slavni Clemenceau, sin verne province vendejske, je bil znan sovražnik cerkve. Do zadnjega je užival sloves neizprosnega nasprotnika vsega, kar je

⁷ Ciprian je s svojimi sodobniki vred pričakoval, da bo skoraj konec sveta in Kristusov veličastni prihod. Papežu Luciju (253—255), vrnivšemu se iz pregnanstva, je Ciprian 253 pisal: »Bratje so tam začeli spoznavati, kakšno in koliko veselje pride ob Kristusovem prihodu; ker se njegov prihod naglo bliža, je v vas že prišla nekaka podoba: kakor je Janez, ki je prišel pred njim pripravljat pot, oznanjal, da je Kristus prišel, tako naj vrnitev škofa, Gospodovega spoznavalca, pokaže, da tudi Gospod že prihaja« (61. pismo 4, 1).

božjega. Božji koraki so počasni, ker so večni. Po njegovi smrti je priobčil eden njegovih prijateljev zadnje misli in besede velikega državnika. Vprašali so med drugim na smrt bolnega Clemenceauja, kaj misli o bodočnosti Francije. In odgovor? Povsem nepričakovan. Navzoči skoraj niso verjeli lastnim ušesom. »Edina moč, ki utegne rešiti Francijo, je evangelij. Kdor bo hotel rešiti Francijo, bo moral imeti v svojih žilah nekaj Frančiškove krvi. Jaz verujem v vstajenje Francije po evangeliju.« Vsi so strme in molče poslušali zadnje besede. Med smrtnim bojem je ponovno klical božje ime: »Mon Dieu!«

Pustite male k meni priti, kajti teh je nebeško kraljestvo. (K prazniku nedolžnih otrok.)

smo kakor redovniki prejeli novo ime, ime svetnika, svojega vzornika in priprošnjika? Žal se mi vseh onih čudovitih dogodkov, ki so se zgodili z nami, ko smo bili še otroci, vse premalo zavedamo. Ne prodremo do globin, do korenin krščanstva, zato je tudi naše krščansko življenje tako plitvo in površno.

Ali veste, kako se je začelo redovništvo? V času, ko je postal krst nekaj samo po sebi umevnega in so se mnogi vse dalekosežnosti tega zakramenta zavedli šele dolgo po krstu, se je pojavilo nekaj novega. Nekateri kristjani so vzeli krstno odpoved in zaobljubo zelo resno ter so zapustili svet, da bi služili samo Bogu. Od začetka je storil to vsakdo na svoj način, pozneje pa so se izoblikovale od cerkve odobrene oblike redovnega življenja. Vsem redovom pa je ostalo bistveno, da redovnik odmrje staremu življenju (zato tudi večinoma odloži staro rodbinsko ime, ki ga spominja na starega Adama) ter v novem redovnem imenu zaživi novo, globlje krščansko življenje. Tako je redovno posvečenje tako rekoč drugo prerojenje, drugi krst. Sedaj razumemo tudi lažje prvotni pomen prvega prerojenja — sv. krsta. Prvi kristjani so se kakor danes novinci za redovništvo tudi na krščanstvo temeljito pripravljali in zato so se tudi silnega pomena tega prvega in najpotrebnejšega zakramenta vse bolj živo zavedali ter po prejemu sv. krsta tudi res zaživeli novo življenje.

Skoraj vsi veliki obnovitveni redovi so osnovali tudi svoj tretji red, da bi med svetom živeči kristjani v duhu evangelija prenovili sebe in svoje okolje. Ti tretjeredniki so storili veliko dobrega.

Ali se vam ne zdi, kakor bi sedanji sveti oče hotel v Katoliški akciji osnovati neke vrste red prerojenih, to je kristjanov, ki bi se živo zavedali, da so po sv. krstu odmrli svetu in njegovemu poželenju, ter bi živeli kot dobri kristjani samo Bogu in dušam? To nam bo dala liturgična akcija.

Zato se združimo okrog liturgičnih »Božjih vrelcev« vsi verni Slovenci, duhovniki in laiki, v občestvo prerojenih bratov in sester, da svoje versko življenje poglobimo in poživimo ob neusahljivih virih cerkvene liturgije. Če bi bila v vsaki župniji jedrna skupina KA prerojena v liturgičnem duhu, ki bi molila, darovala in živela s cerkvijo, potem bi tudi apostolsko delo bilo bolj plodovito.

Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar Gospod

P. Herman Vodenik O. C. R.:

Liturgično leto — vir pravega veselja

(Nadaljevanje)

Božič. — Gotovo najprisrčnejši praznik v letu. Jaselce, polnočnica, prelepo slovenske božične pesmi, zares, nekoliko nebes na zemlji. Sv. cerkev obhaja ta praznik z izjemno svečanostjo. Tri slovesne sv. maše. Pri polnočnici pride novorojeni Kristus v naša srca, ki so ves advent tako hrepenela po tem njegovem obisku. — V krščanski liturgiji je božična skrivnost najveselejša. Sam angel z nebes je dejal pastirjem: »Oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod.« (Evangelij pri polnočnici.)

Božič je veselje za sv. družino. Za Jezusa, ki se mu je spolnila želja, da se je dal svetu. Za Marijo, ki je zrla božje Dete. Liturgija govori v božičnem oficiju nad dvajsetkrat o njeni sreči: »Blažena Devica«, »Blagor ji, ker je verovala«, »Blagoslovljena ti med ženami« itd. Za sv. Jožefa, ki je bil priča teh čudovitih skrivnosti, ter bo odslej varuh učlovečene Besede. — Nebo in zemlja se radujeta vpričo božjega Deteta: »Veselite se, nebesa, in raduj se, zemlja, pred Gospodom: zakaj prišel je.« (Pri darovanju.) — »Danes na zemlji pojo angeli, se radujejo nadangeli. Danes se veselijo pravični ter kličejo: Slava Bogu na višavah!« (Odpev.) — »Veseli se, Sionska hči, vrisakaj, hči iz Jeruzalema: glej, tvoj Kralj prihaja k tebi, pravičen in Odrešenik sveta.« (Po obhajilu.) — Kaj je prav za prav vzrok tolikega veselja? Liturgija odgovarja: »Danes nam je prišel z nebes pravi mir... Danes nam je zasiljal dan nove odrešitve, zadoščenje za preteklost, večne sreče.« (Resp. pri 2. nočnici.)

Prihajajočemu Kralju gre cerkev naproti z mučenci — sv. Štefan, z apostoli — sv. Janez, z deviškimi nedolžnimi otročiči. šentjanževce in tepežkanje nas spominjata, kako so cerkveni prazniki vplivali na šege naših pradedov.

Razglašenje Gospodovo. — Z božičem je v tesni zvezi Gospodovo razglašenje. Sv. Leon Veliki pravi: »Njega, ki ga je na božič Devica porodila, je danes svet spoznal.« Na božič se je Bog pokazal kot človek, na razglašenje pa se ta človek zopet pokaže pred svetom kot Bog. Sv. cerkev obhaja ta dan spomin treh dogodkov, v katerih je Gospod razodel svoje božanstvo:

V osebi treh Modrih se razodene poganom. V berilu tega dne opisuje Izaija veličastno videnje, kako pagani in kralji hvalijo Gospoda: »Vstani, razsvetli se, Jeruzalem! Saj je prišla tvoja luč... narodi hodijo v tvoji svetlobi in kralji v blesku, ki izhaja od tebe. Vzdigni svoje oči in glej naokrog: vsi ti se zbirajo, da pridejo k tebi, tvoji sinovi prihajajo od daleč in tvoje hčere vstajajo z vseh strani...«

Dalje razodene ta dan nebeški Oče, da je ta, ki ga Janez krščuje v Jordanu, božji Sin, kar potrdi Sv. Duh s tem, da priplava nadenj v podobi goloba. — Tretjič: Kristus razodene svojo vsemogočnost, ko spremeni v Kani vodo v

Kristus se nam je razodel, pridite, molimo! (Bogoslužje Razglašenja Gospodovega)

vino. — Praznik razglašenja nam mora biti posebno ljub in drag, ker pomeni in začenja spreobrnitev poganov, med katere so spadali nekdanj tudi naši očetje. Sv. cerkev moli: »O Bog, današnji dan si po zvezdi vodnici razodel narodom svojega Edinorojenega. Ko smo te že spoznali po veri, nas vodi milostno še do gledanja tvoje veličastne lepote.«

Naslednje nedelje so v najožji zvezi z Gospodovim razglašenjem ter imajo namen, razodevati nam Kristusa bolj in bolj v njegovih krepostih in nauku.

2. nedelja po razglašenju. Kristus nas vabi v goste. Sv. cerkev nas spominja Jezusovega prvega čudeža v Kani. Kako ljubek prizor! Kristus pokaže, da ima rad vesele ljudi. Udeleži se družinske slavnosti, pomeša se med svate. Prvi čudež stori na gostiji! In Marija! Kako nam gre k sreči, ko vidimo, kako je sočutna in koliko moč ima njena priprošnja pri Jezusu! — Ali sv. cerkev nam prikazuje ta dogodek še z drugim, mnogo višjim namenom. Reči hoče: Še večji čudež se zgodi vsak dan pri sv. maši, kjer Jezus spremeni vino v svojo presveto Kri ter pripravlja gostijo, kjer smo mi njegovi svatje. Na svet je prišel, da je ne samo pri nas, ampak v nas!

3. nedelja po razglašenju. Zveličar poganov in grešnikov. Jezus ozdravi gobavca in stotnikovega služabnika. Gobavec pomeni grešnika, stotnik pa je pogan. Z zaupanjem tega gobavca, z vero in ponižnostjo poganškega stotnika se pripravljajmo na božjo gostijo, sv. obhajilo.

4. nedelja po razglašenju. Kristus zmaguje. Ladjica, ki jo premetavajo viharji, pomeni sv. cerkev in našo dušo, ki ju napadajo sovražne sile. Dostikrat se zdi, da Jezus spi. Toda, »kaj ste boječi, malovernik? Kadar pride njegova ura, vstane ter zapove valovom in morju, in nastane velika tišina.

5. nedelja po razglašenju. Kristus — moder, potrpežljiv sodnik. Pusti sicer, da raste med pšenico ljujka, ki jo pa slednjič vrže v ogenj. — Ta evangelij nam mora biti skozi vse življenje vesela, svetla zvezda vodnica. Pšenica božja smo. Če Gospodar pusti, da nas drugi mlatijo, postanemo tem čistejši. Kadar nam hoče potrpežljivost uiti, ozrmo se proti nebeškim žitnicam, ki nas čakajo.

6. nedelja po razglašenju — zadnja v božični dobi. — Razvoj božjega kraljestva. — V adventu smo božjega Kralja pričakovali. Na božič je prišel. Na razglašenje se je razodel v svojem sijaju in mogočnosti. Naslednje nedelje smo videli, kako gradi svoje kraljestvo: kot Zveličar (3. nedelja), kot Zmagovalec nad svojimi sovražniki (4. nedelja) in kot njihov Sodnik (5. nedelja). Danes pa občudujemo, kako njegovo kraljestvo raste na znotraj (berilo) in na zunaj (evangelij). Podobno je mogočnemu drevesu, na katerem prebivajo ptice neba. Kako srečni smo, da smemo biti med pticami, ki prebivajo na tem božjem drevesu!

Tako nam liturgija nudi najveselejša doživetja, ki nas neprestano dvigajo visoko nad zemeljski prah ter nas uči, kako vzvišen pomen ima naše življenje in trpljenje. (Dalje sledi)

V mesecu januarju molimo s sv. očetom:

1. Za splošne in posebne namene sv. očeta.
2. Da bi se Abesinci spreobrnil.